

Jednotný postup pedagogických pracovníků školy při uvolňování žáků z vyučování, zásady prevence a postihu záškoláctví

Legislativní podklady

- Metodický pokyn k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, č.j. 10 194/2002-14, Věstník MŠMT, březen 2002.
- Metodický pokyn Ministerstva práce a sociálních věcí č. 3/2003 k problematice záškoláctví.
- Zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

1. Prevence záškoláctví

1. Dobu a způsob uvolnění žáka ze školního vyučování stanoví školní řád.
2. V případě podezření z nevěrohodnosti dokladu, potvrzující důvod nepřítomnosti žáka, se může ředitel školy nebo třídní učitel v dané věci obrátit na zákonného zástupce nezletilého žáka, nebo požádat o spolupráci věcně příslušný správní orgán. Ředitele školy včas upozorní třídní učitel nebo výchovný poradce.
3. Školní docházku (omluvenou a neomluvenou přítomnost) žáků své třídy velice pečlivě eviduje třídní učitel. Do elektronické třídní knihy zapisují absenci žáka v jednotlivých vyučovacích hodinách všichni učitelé, kteří podle rozvrhu hodin ve třídě vyučují.
4. Na prevenci záškoláctví se podílí třídní učitel, výchovný poradce a školní metodik prevence ve spolupráci s ostatními učiteli a zákonnými zástupci žáka.

Součástí prevence je:

- a) pravidelné zpracovávání dokumentace o absenci žáků,
- b) součinnost s rodiči (zákonnými zástupci) žáků,
- c) analýza příčin záškoláctví žáků včetně přijetí příslušných opatření,
- d) výchovné pohovory se žáky,
- e) spolupráce s psychologem a institucemi pedagogicko-psychologického poradenství,
- f) konání výchovných komisí ve škole,
- g) spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí apod.

2. Školní výchovná komise

1. Školní výchovnou komisi (ŠVK) svolává podle potřeby ředitel školy.
2. Členové ŠVK: ředitel školy, třídní učitel, výchovný poradce a případně podle potřeby a rozhodnutí ředitele školy školní metodik prevence, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, psycholog PPP a další odborníci.

3. Jednání školní výchovné komise se účastní zákonný zástupce nezletilého žáka nebo zletilý žák.
4. Pozvání zákonných zástupců nezletilých žáků nebo zletilých žáků se provádí doporučeným dopisem s dodejkou do vlastních rukou.
5. O průběhu a závěrech jednání školní výchovné komise se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci nebo zletilými žáky se v zápisu zaznamená. Každý účastník obdrží kopii zápisu.

3. Způsob omlouvání nepřítomnosti žáků

1. Nepřítomnost nezletilého žáka střední školy ve škole omlouvá v souladu s platnými právními předpisy **zákonný zástupce žáka** (popřípadě vychovatel domova mládeže, pokud jde o nezletilého žáka střední školy ubytovaného v domově mládeže); **zletilý žák** omlouvá svou nepřítomnost sám. Postupuje se podle pravidel stanovených ve školním řádu.
2. Střední škola může požadovat, pokud to považuje za nezbytné, doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem žáka, resp. praktickým lékařem pro děti a dorost, a to **pouze jako součást omluvenky** vystavené zákonným zástupcem nezletilého žáka (popřípadě vychovatelem domova mládeže, pokud jde o nezletilého žáka střední školy ubytovaného v domově mládeže) nebo **omluvenky** vystavené zletilým žákem, a to pouze v případě, že nepřítomnost žáka ve škole **přesáhne 3 dny školního vyučování**.
3. Na dobu nepřítomnosti žáka ve škole, která předchází návštěvě žáka u ošetřujícího lékaře, resp. praktického lékaře pro děti a dorost, není tento lékař oprávněn vydat potvrzení o nemoci, neboť zpětně nelze jednoznačně a zodpovědně posoudit zdravotní stav žáka. (jedná se o případ, kdy žák navštíví poprvé lékaře až po určité době absence ve škole).
4. Ve zcela výjimečných, individuálně stanovených případech (především v případě časté a stále se opakující nepřítomnosti žáka nasvědčující zanedbávání školní docházky) může ředitel školy nebo třídní učitel požadovat jako součást omluvenky potvrzení ošetřujícího lékaře, resp. praktického lékaře pro děti a dorost, o nemoci žáka i v případě nepřítomnosti, která **nedosahuje délky uvedené v bodě 2** (tzn. 3 dny a více).
5. Jako omluvenky budou vždy používány zavedené **omluvné listy** (jak pro záznamy o absenci prováděné zákonnými zástupci nezletilých žáků nebo zletilými žáky, tak i pro případná potvrzení o nemoci vydaná lékaři).

4. Řešení neomluvené nepřítomnosti žáků a postup zúčastněných subjektů

1. Školy a zdravotnická zařízení, tedy i praktičtí lékaři pro děti a dorost, jsou v souladu s § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, povinni oznamovat orgánu sociálně-právní ochrany dětí skutečnosti nasvědčující tomu, že se v konkrétních případech jedná o děti, na něž se sociálně-právní ochrana zaměřuje (o děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku; o děti, jejichž rodiče neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo tato práva nevykonávají či jich zneužívají apod.).
2. O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel neprodleně ředitele školy a výchovného poradce. Během období, kdy škola vyhodnocuje neomluvenou

nepřítomnost, může ředitel školy požádat o spolupráci i další odborníky. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje třídní učitel její věrohodnost. Sledovaným obdobím je školní pololetí. Hodiny neomluvené nepřítomnosti se začínají počítat vždy od začátku pololetí (1. pololetí: září – leden, 2. pololetí: únor – červen). Následnou kontrolu umožňuje předložení pololetního a závěrečného vysvědčení. V kalendářním měsíci, kdy dosáhne počet hodin neomluvené nepřítomnosti čísla 11 a více, není plněna podmínka sociální potřeby a dávka sociální péče na dítě rodičům nenáleží.

3. **Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin** řeší třídní učitel se zákonným zástupcem nezletilého žáka nebo se zletilým žákem nejčastěji **formou pohovoru**, na který je zákonný zástupce nebo zletilý žák pozván doporučeným dopisem. Třídní učitel projedná důvody nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Dále seznámí zákonného zástupce nebo zletilého žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené nepřítomnosti. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem nebo zletilým žákem. Zákonný zástupce nebo zletilý žák zápis podepíše a obdrží kopii zápisu. Případné odmítnutí podpisu nebo převzetí zápisu zákonným zástupcem nebo zletilým žákem se do zápisu zaznamená. Pokud je neomluvená nepřítomnost žáka jasně prokázána, může třídní učitel u menšího počtu hodin zvolit i **formu písemného sdělení** bez osobního pohovoru (doporučený dopis zákonnému zástupci nezletilého žáka nebo zletilému žákovi).
4. **Při počtu neomluvených hodin nad 10 vyučovacích hodin** svolává ředitel školy školní výchovnou komisi. Zásady práce ŠVK – viz II. část této přílohy.
5. **Pokud neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 vyučovacích hodin**, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. Tato ohlašovací povinnost vychází z platné právní úpravy.
6. **V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku**, pokud již byli zákonní zástupci pravomocným rozhodnutím správního orgánu postiženi pro přešoupeček podle ustanovení zákona, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže. Kopie hlášení o zanedbání školní docházky bude zaslána příslušnému místnímu úřadu.

Za neomluvenou nepřítomnost lze považovat tu nepřítomnost, která je jako neomluvená potvrzena výchovnou komisí, svolanou ředitelem školy na základě informace třídního učitele nebo výchovného poradce. Obdobný postup je uplatňován i při zvýšené omluvené nepřítomnosti, kterou se rovněž škola zabývá (podle metodického pokynu).

Používané tiskopisy

- Záznam o pohovoru o neomluvené nepřítomnosti žáka – třídní učitel
- Zápis z výchovné komise – ředitel školy
- Oznámení o zanedbávání docházky do školy – přestupková komise obce či městské části